

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobců: **a) O. R., b) nezl. R. R.**, zast. zákonným zástupcem O. R., zast. Mgr. Václavem Slukou, advokátem, se sídlem Koněvova 1715/128, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 9. 2020, č. j. OAM-452/ZA-ZA11-VL13-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 19. 4. 2021, č. j. 48 Az 2/2021 - 51,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím rozhodl tak, že žádost žalobců o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a řízení podle § 25 písm. i) téhož zákona zastavil.

[2] Krajský soud v Praze nadepsaným rozsudkem žalobu zamítl.

[3] Žalobci podali proti tomuto rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Žalobce a) [dále též „stěžovatel“] uvedl, že je hluboce věřící, pacifista a v České republice se stará o automobilové americké veterány. Vyjádřil obavu, že by v případě návratu na Ukrajinu byl odveden do armády, kde by mohl padnout a žalobce b) by tak osířel. Stěžovatel by totiž patrně byl nasazen jako řidič tanku. V nebezpečí uhoření v tanku stěžovatel spatřuje nebezpečí závažné újmy na zdraví nebo i smrti v zemi původu a naplnění důvodů pro přiznání doplňkové ochrany, což však doposud nikdo nezkoumal. Krajský soud podle stěžovatele pochybil, když se otázkou možného narukování stěžovatele do armády v rozporu s jeho vyznáním a osobností a následným možným nasazením do bojových jednotek na východní Ukrajině a hrozbě smrti uhořením jakožto mechanika tanku dosud blíže nezabýval. O tom, že se krajský soud věcí řádně nezabýval, podle stěžovatele dále svědčí, že nenařídil jednání ve věci a žalobce b) neměl v řízení ustanoveného opatrovníka.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatel neuvedl žádnou novou skutečnost, která by zakládala důvod pro opakované meritorní posouzení žádosti žalobců o udělení mezinárodní ochrany. Na Ukrajině nedošlo od doby, kdy byla meritorně posuzována předchozí žádost stěžovatele a žalobce b) o mezinárodní ochranu, k žádné změně, která

by mohla představovat novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, nebo by svědčila o tom, že by žalobci mohli být vystaveni pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, nebo že by jim hrozila vážná újma podle § 14a zákona o azylu. K obavě stěžovatele z povolání do armády a nasazení do bojových operací žalovaný uvedl, že mu je z úřední činnosti známa skutečnost, že do bojových operací na východě Ukrajiny jsou nasazeni pouze vojáci z povolání a dobrovolníci. Obava z narukování nemůže být z pohledu mezinárodní ochrany relevantním důvodem, neboť i podle právního řádu ČR je nenastoupení k výkonu vojenské služby trestným činem.

[5] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal podmínky pro řízení o kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[6] Před zahájením meritorního přezkumu věci se však Nejvyšší správní soud musel zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (což je také nyní projednávaná věc), pro nepřijatelnost, pokud tato stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[7] Vymezením institutu nepřijatelnosti a výkladem konceptu přesahu vlastních zájmů stěžovatele se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístež změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[8] V posuzovaném případě Nejvyšší správní soud shledal, že žádná z těchto podmínek nebyla naplněna, a kasační stížnost je proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

[9] Nejvyšší správní soud v první řadě pro přehlednost konstatuje, že azylovou věcí žalobců se již zabýval v usnesení ze dne 22. 1. 2020, č. j. 6 Azs 163/2019 - 44, z něhož vyplývá, že stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu z důvodu obavy před odvodem do ukrajinské armády a nasazením do bojů na východě země již dne 22. 1. 2019. Žalovaný rozhodnutím ze dne 6. 6. 2019, č. j. OAM-84/ZA-ZA11-VL16-2019, neudělil žalobcům žádnou z forem mezinárodní ochrany. Žalobu proti tomuto rozhodnutí žalovaného zamítl Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 8. 8. 2019, č. j. 52 Az 12/2019 - 29, a kasační stížnost žalobců proti tomuto rozsudku odmítl Nejvyšší správní soud výše již zmíněným usnesením. Dne 18. 7. 2020 žalobci podali druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany, o které žalovaný rozhodl v záhlaví uvedeném rozhodnutím.

pokračování

[10] Nejvyšší správní soud upozorňuje, že k problematice opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu existuje poměrně bohatá judikatura (srov. např. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96, č. 2642/2012 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 8. 9. 2011, č. j. 7 Azs 28/2011 - 74)

[11] V řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany musí žalovaný podle § 10a odst. 1 písm. e) ve spojení s § 11a odst. 1 zákona o azylu zkoumat, zda žadatel uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. Platí přitom, že „pokud žadatel neuvedl všechny důvody své žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jedná se o skutečnost přičitatelnou pouze jemu, a nelze akceptovat, že by toto neunesení břemena tvrzení mohl zhojit pomocí podání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany. (...) Institut opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti. Jeho hlavním smyslem a účelem je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího řízení. Zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času“ (srov. rozsudek NSS ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65).

[12] Nejvyšší správní soud dále uvedl v rozsudku rozšířeného senátu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96, že „odůvodnění správního rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany proto musí vždy obsahovat zdůvodněný závěr správního orgánu o tom, že 1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany.“ (shodně argumentoval Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 18. 12. 2013, č. j. 3 Azs 21/2013 - 118).

[13] V posuzované věci stěžovatel v první žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 22. 1. 2019 mimo jiné uvedl, že jej chtěli v zemi původu předvolat k základní vojenské službě, přičemž je běžným postupem, že brance po dvou týdnech posílají na východ do války. O mezinárodní ochranu požádali, jelikož jim docházely peníze, blížil se termín porodu jeho manželky a návrat na Ukrajinu považovali za rizikový z důvodu vyhlášeného válečného stavu v sousední oblasti. Dále stěžovatel uvedl, že od roku 2016 dostává opakovaně předvolání k vojenské službě. Zmínil rovněž, že nechce bojovat, chce pracovat a zajišťovat rodinu. K dotazu, proč odmítá nastoupit vojenskou službu, stěžovatel uvedl, že má špatný zrak a bolí jej záda, tudíž nemůže dlouho stát ve vztyčené poloze.

[14] V druhé žádosti o udělení mezinárodní ochrany podané dne 18. 7. 2020, o níž žalovaný rozhodl v záhlaví uvedeným rozhodnutím, stěžovatel mimo jiné uvedl, že od minulé žádosti se situace ve vlasti zhoršila obecně i bezpečnostně. Stále u něj hrozí nastoupení k výkonu vojenské služby. Zároveň poukázal na pandemickou situaci v zemi původu znemožňující, aby stěžovatel ekonomicky zabezpečil rodinu. Žalobce b) podal žádost z toho důvodu, aby zůstali spolu jako rodina.

[15] Co se týče bezpečnostní situace na Ukrajině, Nejvyšší správní soud vymezil ve svém rozsudku ze dne 3. 10. 2017, č. j. 9 Azs 185/2017 - 38, že „v rozhodnutí o další opakované žádosti musí být alespoň stručně uvedeno, proč k relevantní změně nedošlo a jaké podklady o tom vypovídají.“

Žalovaný požadované hodnocení provedl s odkazem na relevantní podklady, přičemž konstatoval, že na Ukrajině nedošlo od doby, kdy byla meritorně posuzována předchozí žádost žalobců, tedy od 7. 6. 2019, případně od doby ukončení soudního řízení v lednu 2020 k žádné změně, která by mohla představovat novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, nebo by svědčila o tom, že by stěžovatel nebo jeho nezletilý syn mohli být vystaveni pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, nebo že by jim hrozila vážná újma podle § 14a zákona o azylu. Hodnocení bezpečnostní situace na Ukrajině provedené žalovaným přitom plně vyhovuje požadavkům uvedeným v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 - 71, podle kterého „*informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.*“ Ze správního spisu i z odůvodnění rozhodnutí žalovaného vyplývá, že při posuzování bezpečnostní situace na Ukrajině vycházel žalovaný z podkladů ze srpna 2019 a srpna 2020.

[16] Obecnému tvrzení stěžovatele ohledně pandemické situace Nejvyšší správní soud uvádí, že nepředstavuje nové tvrzení z hlediska udělení mezinárodní ochrany, neboť pandemická situace v souvislosti s onemocněním COVID-19 se týká všech států, Českou republiku nevýmaje. Námitce stěžovatele, že se krajský soud nezabýval udělením mezinárodní ochrany ve formě doplňkové ochrany v důsledku možného narukování stěžovatele do armády a následným možným nasazením do bojových jednotek na východní Ukrajině, Nejvyšší správní soud nepřisvědčil, neboť z hlediska možného udělení mezinárodní ochrany byla tato tvrzení stěžovatele posouzena již v předchozím řízení ukončeném usnesením Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Azs 163/2019 – 44. V posuzované věci již je podstata věci jiná, a sice to, zda byly dány podmínky pro zastavení řízení podle § 25 písm. i) ve spojení s § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, neboť stěžovatel neuvádí nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska mezinárodní ochrany, které nemohl uplatnit v předchozí žádosti, nebo se situace v jeho zemi původu nezměnila takovým způsobem, že by to mohlo zakládat opodstatněnost nové žádosti.

[17] Stěžovatel namítl, že krajský soud nenařídil ve věci jednání a žalobce b) neměl v řízení ustanoveného opatrovníka. Soud k tomu konstatuje, že žalobci byli dne 24. 2. 2021 krajským soudem vyzváni, aby ve lhůtě dvou týdnů sdělili, zda souhlasí s tím, aby soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání, s tím, že pokud se nevyjádří, bude mít soud za to, že s tímto postupem souhlasí (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Tato výzva byla stěžovateli doručena dne 2. 3. 2021, stěžovatel na ni nereagoval, a proto krajský soud nepochybil, když ve věci rozhodl bez nařízení jednání. Zastoupení žalobce b) opatrovníkem pak nebylo nutné, neboť byl zastoupen stěžovatelem, přičemž v řízení nevyšly najevo skutečnosti odůvodňující ustanovení opatrovníka.

[18] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy žalobců. Nejvyšší správní soud proto nepřistoupil k meritornímu přezkumu kasační stížnosti a podle § 104a s. ř. s. ji odmítl pro nepřijatelnost.

[19] Nejvyšší správní soud nerozhodoval o žádosti žalobců o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Při rozhodnutí o samotné kasační stížnosti v běhu lhůty pro rozhodnutí o odkladném účinku je již rozhodování o této žádosti nadbytečné, neboť přiznání odkladného účinku kasační stížnosti může přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o kasační stížnosti.

[20] Jelikož žalobci neměli v řízení o kasační stížnosti úspěch a žalovanému nevznikly náklady přesahující náklady jeho běžné úřední činnosti, Nejvyšší správní soud rozhodl

pokračování

tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. července 2021

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu